

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 320-05714-12/ EPA 2020 - VI
Ljubljana, 11. junij 2014

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), sprejela naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 3. izredni seji 11. junija 2014 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim mag. Andrejem Vizjakom.

Komisija ob upoštevanju mnenja Zakonodajno–pravne službe Državnega zbora **podpira** predlog zakona.

S predlagano spremembo in dopolnitvijo Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save se predlaga, da se obdobje, v katerem se lahko objekti vodne in energetske infrastrukture v nedeljivem razmerju financirajo tudi iz Sklada za vode ali drugih proračunskih virov, podaljša za dve leti, to je do konca leta 2015. S tem se bo omogočilo nemoteno nadaljevanje izgradnje infrastrukturnega dela HE Brežice.

V dodatni obrazložitvi predloga zakona je poslanec Državnega zbora mag. Andrej Vizjak pojasnil, da je do konca leta 2013 zakon dopuščal možnost zagotavljanja manjkajočih sredstev Sklada za podnebne spremembe iz Sklada za vode ali iz drugih proračunskih virov, kar pa danes zakon ne omogoča več. Ker se Sklad za podnebne spremembe polni počasneje od pričakovanj, je zmanjkalo sredstev za izvajalca za pripravo projektne dokumentacije za akumulacijski bazen pri HE Brežice in posledično pravočasen začetek gradbenih del. Če v letošnjem letu ne bo zagotovljenih okoli 4 mio evrov, bo investitor (INFRA d.o.o.) ustavil postopek izbire izvajalca. Dejstvo je tudi, da je izgradnja akumulacijskega bazena povezana tudi s sočasnimi načrtovanimi prostorskimi ureditvami okoli NEK, ki so vezane na predviden remont v NEK v prihodnjem letu. Vsak mesec zamude pri izgradnji akumulacijskega

bazena ob zgrajenem energetskem delu HE predstavlja okoli 600.000 evrov izpada iz naslova neprodane električne energije. Predlagano financiranje nadaljnje gradnje vodne in dela energetske infrastrukture v nedeljivem razmerju iz Sklada za vode pomeni, da bo HE Brežice z začetkom obratovanja začela vračati sredstva v Sklad za vode preko dela koncesijske dajatve in vodnega povračila in s tem začela financirati Sklad za vode za druge protipoplavne projekte. Izpostavil je, da hidroelektrarne na Spodnji Savi ne predstavljajo le energetskih objektov, ampak so pomembne z vidika varstva pred poplavami. Opozoril je tudi na še zmeraj veljaven sklep Vlade iz leta 2002, da se sredstva Sklada za vode prioriteto namenijo za izgradnjo vodne infrastrukture na Spodnji Savi. Poudaril je, da so vse dosedanje Vlade gradnjo hidroelektrarn na Spodnji Savi obravnavale kot prioritetni projekt, ker ima pozitiven vpliv pri doseganju podnebno – okoljskih ciljev ter na oživitvev slovenskega gospodarstva, saj več kot 90% dejavnosti opravijo slovenska podjetja. Predstavniki predlagatelja je tudi povedal, da bo na podlagi mnenja Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora pripravil amandma k predlogu zakona.

Vlada do seje komisije ni zavzela stališča do predloga zakona. Komisija je na seji ugotovila, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje kot resorno ministrstvo in Ministrstvo za infrastrukturo in prostor kot zainteresirano ministrstvo nimata enakega stališča. Na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje izpostavljajo, da zaradi pomanjkanja sredstev v Podnebnem skladu, ki se polni bistveno počasneje od pričakovanj v času sprejema zakona, finančna konstrukcija zaradi nepredvidljivih preteklih okoliščin za izgradnjo akumulacijskega bazena pri HE Brežice v tem trenutku ni zaprta in manjkajočih sredstev ni mogoče zagotoviti. Medtem ko bodo sredstva Sklada za vode, ki pripadajo HE Brežice za segment poplavne varnosti v višini okoli 40 mio evrov, izplačana, je dodatna finančna obremenitev Sklada za vode za izgradnjo akumulacijskega bazena vprašljiva, saj Zakon o vodah določa namen porabe sredstev. Ker so sredstva Sklada za vode omejena, bi usmeritev sredstev v HE Brežice pomenila manj sredstev za druge projekte. Na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor podpirajo predlog zakona, saj v Podnebnem skladu zaradi nedelujočega trga CO2 kuponov ni dovolj sredstev. Dodatno izpostavljajo, da se z gradnjo hidroelektrarn na Spodnji Savi zasledujejo tudi okoljski cilji, pri čemer je pravočasna izgradnja HE Brežice pomembna, saj bo Slovenija brez tega projekta, ki ima pomemben finančni učinek na slovensko gospodarstvo in z začetkom obratovanja tudi na Sklad za vode, težko izpolnila zavezujoče okoljske cilje glede deleža OVE. Na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor menijo, da je nujno, da je gradnja energetskega dela in infrastrukturnega dela HE Brežice sinhronizirana, saj v nasprotnem primeru izpostavljamo tudi investitorja HESS, katerega večinski lastnik je družba HSE, ki se je znašla v finančnih težavah in jo lahko vsaka nedorečenost še dodatno prizadene.

Komisija je bila tudi seznanjena, da na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje problematizirajo zakonsko definicijo nedeljivega razmerja objektov vodne in energetske infrastrukture, saj imajo pomisleke zaradi nedovoljene državne pomoči. V zvezi s tem komisija ugotavlja, da predlagatelj zakona opozarja, da se s tem odpira sam koncept financiranja infrastrukture, saj so se na ta način financirale že delujoče HE Krško, HE Blanca in HE Boštanj. Dodatno opozarja, da bodo hidroelektrarne z začetkom obratovanja začele plačevati koncesijsko dajatev v državni proračun in bodo v času celotnega delovanja vplačale bistveno več sredstev kot jih prejmejo s financiranjem njihove izgradnje.

Komisija poudarja, da je izgradnja dela verige HE na Spodnji Savi pomembna, saj je hidroenergija najkvalitetnejši domači obnovljivi vir energije, poleg tega so hidroelektrarne skoraj v celoti plod domačega znanja in dela, zaradi česar njihova gradnja pomembno vpliva na slovensko gospodarstvo in posledično ohranjanje ali nastajanje novih delovnih mest. Kot ugotavlja predlagatelj zakona, projekt izgradnje verige hidroelektrarn na Spodnji Savi zagotavlja zaščito pred poplavami, boljšo kmetijsko proizvodnjo z namakanjem, zmanjšuje posledice suše ter zagotavlja velike količine pitne vode v podtalnici. S tega vidika komisija, ob upoštevanju mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, podpira predlog, da bi bilo možno še do konca leta 2015 zagotoviti manjkajoča sredstva za financiranje objektov vodne in energetske infrastrukture v nedeljivem razmerju iz Sklada za vode ali drugih proračunskih virov.

Komisija opozarja, da neuskklajenost vladnih resorjev negativno vpliva na dinamiko izvajanja projektov državnega pomena, to pa ima lahko daljnosežne negativne posledice na finančno in gospodarsko situacijo države ter usodo delovnih mest, v primeru izgradnje HE Brežice pa tudi na neizpolnjevanje okoljskih ciljev. Komisija pričakuje, da bo Vlada za projekt, ki se že izvaja in v katerem večinoma sodelujejo domača podjetja s svojim znanjem, poiskala ustrezno finančno rešitev. Komisija tudi izpostavlja, da obratujoče hidroelektrarne polnijo Sklad za vode preko dela koncesijske dajatve in s plačevanjem vodnega povračila, kar pomeni, da bo HE Brežice z začetkom obratovanja začela polniti Sklad za vode. V zvezi s pomanjkanjem sredstev v Skladu za vode komisija izpostavlja problem nadzora nad neplačevanjem plačil za vodno pravico in vodno povračilo v Sklad za vode v višini nekaj deset milijonov evrov.

Ob obravnavi tega predloga zakona komisija tudi opozarja, da se nam prevečkrat dogaja, da se prioritetni projekti določajo na podlagi interesov, pritiskov in moči posameznih interesnih skupin, čeprav bi morali postavljati prioritete na podlagi ugotovljenih finančnih in drugih posledic, ki bi nastale zaradi izvedbe ali neizvedbe določenega projekta.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Jernej Verbič.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Jernej Verbič, l.r.